

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului
(ajustarea cadrului normativ în domeniul protecției copilului)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat în temeiul prevederilor art. 5, alin. (2) și art. 9, alin. (2) din Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției, art. 6 din Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului vine să îmbunătățească, la nivel tehnic prevederile: - <i>Hotărârii Guvernului nr. 378/2018 cu privire la stabilirea și plata indemnizației zilnice pentru copii</i>, cu scopul de a sublinia că autoritatea tutelară teritorială este responsabilă de stabilirea și plata indemnizației zilnice pentru copii, indiferent de tipul serviciului de plasament și forma de organizare a acestuia (public, privat, serviciul este prestat de autoritățile publice de nivelul I sau II); - <i>Hotărârii Guvernului nr. 550/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de acreditare și modul de funcționarea organizațiilor străine cu atribuții în domeniul adopției internaționale în Republica Moldova și a listei serviciilor și activităților pe care le pot desfășura în domeniul adopției internaționale</i>, și anume sunt necesare ajustări cu privire la termenul când pot fi depuse cererile pentru prelungirea acreditării a organizațiilor străine cu atribuții în domeniul adopției internaționale, care la acest moment vin în contradicție cu prevederile Legii nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției; - <i>Hotărârii Guvernului nr. 560/2011 pentru instituirea Consiliului Consultativ pentru Adopții și aprobarea Regulamentului de activitate al acestuia</i>, în vederea asigurării participării diverselor organizații ale societății civile cu competențe în domeniul protecției copilului în calitate de membri ai Consiliului; - <i>Hotărârii Guvernului nr. 1478/2002 cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii</i>. În cazul hotărârii Guvernului vizate, se impune necesitatea operării ajustărilor corespunzătoare pentru a asigura respectarea drepturilor copiilor, cetățeni străini la prestații sociale. Proiectul hotărârii Guvernului în cauză a fost elaborat în scopul implementării eficiente a <i>Legii nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii</i>, care stabilește: ”prestațiile sociale pentru copii în scopul asigurării unui sprijin financiar minim din partea statului la nașterea copilului, pentru îngrijirea copilului, pentru creșterea copiilor gemeni, precum și prestațiile sociale de suport pentru copiii adoptați, copiii plasați în serviciile de tip familial, copiii rămași temporar fără ocrotire părintească și copiii rămași fără ocrotire părintească, inclusiv în vederea continuării studiilor.” În condițiile Legii vizate pot beneficia de prestații sociale copiii cetățeni ai Republicii Moldova care au domiciliul în Republica Moldova, copiii cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid în Republica Moldova și copiii străini domiciliați în Republica Moldova. Mai mult ca atât, și Hotărârea Guvernului nr. 1478/2002 cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii stabilește că: ”Dreptul de a beneficia de indemnizații adresate familiilor cu copii îl au famiile cu copii cu domiciliul sau reședința în Republica Moldova.” În pofida acestui fapt, hotărârea în cauză nu conține prevederi privind condițiile asigurării copiilor cetățeni străini cu prestații sociale, ținând cont de aspectele specifice de înregistrare a șederii părinților acestora pe teritoriul Republicii Moldova, iar proiectul hotărârii Guvernului vine să introducă prevederile corespunzătoare. Situația creată, s-a evidențiat odată cu declanșarea războiului în Ucraina și, deși, Guvernul a asigurat aprobarea unui act normativ expres pentru acordarea protecției persoanelor care au venit de pe teritoriul Ucrainei și anume Hotărârea Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina, sunt necesare implicații suplimentare în Hotărârea Guvernului nr. 1478/2002 pentru a asigura dreptul acestor copiilor, cetățeni străini la: <i>indemnizația unică la</i>

nașterea copilului, indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani; indemnizația lunară pentru creșterea copilului și indemnizația lunară de suport pentru creșterea până la vârsta de 3 ani a copiilor.

Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1478/2002 condiționează accesul la indemnizații de înregistrarea copilului la Agenția Servicii Publice și introducerea datelor în sistemul informațional al Casei Naționale de Asigurări Sociale în termen de 12 luni de la naștere. În cazul beneficiarilor de protecție temporară, înregistrarea se face la Inspectoratul General pentru Migrație. Acest lucru generează ambiguitate în vederea aplicării acestei norme pentru copiii născuți în afara Republicii Moldova și intrați ulterior pe teritoriul național împreună cu familia, unde își înregistrează domiciliul și obțin statutul de protecție temporară.

În plus, tratamentul diferențiat aplicat diferitelor categorii de străini domiciliați în Republica Moldova creează un precedent de inechitate și contravine principiului nediscriminării copiilor, consacrat în legislația națională, în special în *Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului*, care prevede că: ”copiii beneficiază de protecție fără nicio discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, **indiferent de cetățenie**, de apartenența etnică sau originea socială, de statutul obținut prin naștere, de situația materială, de gradul și tipul de dizabilitate, de aspectele specifice de creștere și educație ale lor, ale părinților lor sau ale reprezentanților lor legali/responsabililor lor legali, indiferent de locul aflării lor (familie, instituție educațională, serviciu social, instituție medicală, comunitate etc.) sau de orice alt criteriu.”

Intervenția este necesară pentru a clarifica cadrul legal, pentru a elimina ambiguitățile de interpretare și lacunele care împiedică accesul la prestații sociale și pentru a alinia drepturile sociale ale refugiaților beneficiari de protecție temporară cu standardele internaționale în domeniul protecției copilului și drepturilor omului.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Guvernului prevede introducerea mai multor modificări în:

1. Hotărârea Guvernului nr. 378/2018 cu privire la stabilirea și plata indemnizației zilnice pentru copii, prin completarea Regulamentului acestuia cu pct. 4¹ cu următorul cuprins: ”Indemnizația zilnică se stabilește și se plătește de către autoritatea tutelară teritorială, prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice (Mpay) în evidența căreia se află copilul, indiferent de tipul serviciului de plasament și forma de organizare (public, privat, serviciul este prestat de autoritățile publice de nivelul I sau II)”.

2. Hotărârea Guvernului nr. 550/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de acreditare și modul de funcționarea organizațiilor străine cu atribuții în domeniul adopției internaționale în Republica Moldova și a listei serviciilor și activităților pe care le pot desfășura în domeniul adopției internaționale și anume, la pct. 10 și pct. 20 se ajustează termenii de depunere a cererii pentru prelungirea acreditării a organizațiilor străine cu atribuții în domeniul adopției internaționale și de examinare a acestora, astfel încât prevederile să corespundă prevederilor Legii nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției: ”Cererea pentru prelungirea acreditării, însoțită de raportul de activitate pe anul precedent întocmit conform prevederilor alin.(3), tradus în limba română și legalizat, se prezintă la autoritatea centrală de către organizația străină acreditată până în data de **15 februarie**.”, ”Cererile de acreditare sau de prelungire a acreditării organizațiilor străine se examinează de autoritatea centrală până pe data de **1 martie**.”

3. Hotărârea Guvernului nr. 560/2011 pentru instituirea Consiliului Consultativ pentru Adopții și aprobarea Regulamentului de activitate al acestuia, și anume expunerea în redacție nouă a pct. 10 în vederea asigurării participării diverselor organizații ale societății civile cu competențe în domeniul protecției copilului în calitate de membri ai Consiliului. Astfel, în noua redacție pct. 5 va avea următorul conținut: ”5. Din componența Consiliul Consultativ fac parte 9 membri: 2 reprezentanți ai Ministerului Muncii și Protecției Sociale, câte un reprezentant al Ministerului Sănătății, Ministerului Justiției, Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Afacerilor Externe, precum a organizațiilor societății

civile cu atribuții în domeniul protecției copilului, precum și Oficiul Avocatului Poporului (fără drept de vot).”

4. Hotărârea Guvernului nr. 1478/2002 cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii. Se propun completări la pct. 7, subpct. 1), 2), 4) cu prevederi ce țin de dreptul cetățenilor străini de a beneficia de indemnizații, doar dacă aceștia sunt înregistrați la Agenția Servicii Publice sau la autoritatea competentă pentru cetățeni străini a Ministerului Afacerilor Interne. De asemenea se propune completarea actului normativ cu un nou pct. 9² cu următorul cuprins: ” „9². Înregistrarea copilului cetățeanului străin la autoritatea competentă pentru străini a Ministerului Afacerilor Interne se confirmă în baza informației din sistemul informațional autorizat al autorității competente pentru străini a Ministerului Afacerilor Interne prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect).”

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost identificate opțiuni alternative pe domeniul de reglementare abordat.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Cu referire la propunerile propuse pentru *Hotărârea Guvernului nr. 1478/2002 cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii* se atestă următoarele.

În contextul afluxului de persoane strămutate din Ucraina ca urmare a războiului declanșat în februarie 2022, Republica Moldova a instituit un regim de protecție temporară prin Hotărârea Guvernului nr. 21/2023. Potrivit datelor Inspectoratul General pentru Migrație, în prezent, pe teritoriul Republicii Moldova se află aproximativ 127.000 de refugiați din Ucraina. Dintre aceștia 74.114 au obținut statutul de beneficiari de protecție temporară, dintre care 18.025 sunt copii. Cu toate acestea, ținând cont că, cadrul normativ în vigoare referitor la acordarea indemnizațiilor adresate familiilor cu copii – respectiv, *Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii* și *Hotărârea Guvernului nr. 1478/2002 cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii* – nu conține prevederi explicite cu privire la eligibilitatea copiilor ai căror părinți beneficiază de protecție temporară pentru indemnizațiile de actul normativ vizat, în cadrul Memorandumului de colaborare cu Fondul Națiunilor Unite Moldova (Unicef) în cadrul proiectului de asistență tehnică pentru consolidarea sistemului de protecție a copilului, inclusiv serviciile sociale, achitarea indemnizațiilor în baza Hotărârii Guvernului nr. 1478/2002, UNICEF a acoperit cheltuielile pentru această categorie de beneficiari. În perioada septembrie 2023 - mai 2025 prin suportul financiar și tehnic oferit de UNICEF, au fost valorificați aproximativ 15 milioane MDL pentru asigurarea accesului refugiaților la programele naționale de protecție socială. Cu toate acestea, dependența de fonduri externe nu este o soluție sustenabilă pe termen mediu și lung.

Proiectul hotărârii Guvernului în cauză nu generează cheltuieli bugetare suplimentare, întrucât nu introduce un nou drept, ci are un caracter tehnic, vizând clarificarea modalității de exercitare a unui drept deja prevăzut de *Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii* și *Hotărârea Guvernului nr. 1478/2002 cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii*. Modificările propuse vizează clarificarea mecanismului de acordare a indemnizațiilor pentru copii în cazul familiilor care beneficiază de protecție temporară, fără a modifica cuantumul sau tipurile de indemnizații existente.

Costurile aferente acordării indemnizațiilor pentru copii pentru beneficiarii vizați de prezentul proiect sunt incluse în limitele alocațiilor bugetare aprobate prin Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2025, la capitolul „Protecția familiilor cu copii”.

Estimările actuale privind numărul potențial de beneficiari (conform informației Casei Naționale de Asigurări Sociale, la data de 01.04.2025 erau la evidență: 99 persoane strămutate din Ucraina, beneficiare de indemnizație unică la naștere; 352 persoane strămutate din Ucraina, beneficiare de indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani; 6 persoane strămutate din Ucraina, beneficiare de indemnizație lunară pentru creșterea copilului și indemnizația lunară de suport pentru creșterea până la vârsta de 3 ani a copiilor) au fost luate în considerare în procesul de planificare bugetară pentru anul 2025. În acest sens, nu este necesară rectificarea sau suplimentarea bugetului.

De asemenea, o parte din măsurile de sprijin au fost deja susținute financiar în trecut prin contribuția UNICEF, care a alocat, în anul 2025, suma de 4,6 milioane lei în acest scop, în cadrul parteneriatului cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Casa Națională de Asigurări Sociale.

Astfel, intervenția normativă contribuie la asigurarea unei aplicări coerente și echitabile a legislației existente, fără impact financiar suplimentar asupra bugetului public și în deplină conformitate cu principiile de eficiență și sustenabilitate bugetară.

În cazul modificărilor propuse pentru *Hotărârea Guvernului nr. 378/2018 cu privire la stabilirea și plata indemnizației zilnice pentru copii*, *Hotărârea Guvernului nr. 550/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de acreditare și modul de funcționarea organizațiilor străine cu atribuții în domeniul adopției internaționale în Republica Moldova și a listei serviciilor și activităților pe care le pot desfășura în domeniul adopției internaționale* și *Hotărârea Guvernului nr. 560/2011 pentru instituirea Consiliului Consultativ pentru Adopții și aprobarea Regulamentului de activitate al acestuia* acestea sunt de ordin tehnic și nu atrag după sine anumite cheltuieli financiare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

Cu referire la propunerile propuse pentru *Hotărârea Guvernului nr. 1478/2002 cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii*, proiectul de hotărâre a Guvernului contribuie la asigurarea continuității unui drept exercitat deja în practică de către beneficiarii de protecție temporară, respectiv accesul la indemnizațiile adresate familiilor cu copii. Deși cadrul legal actual nu este suficient de explicit în vederea procedurilor aplicabile acestei categorii de persoane, Casa Națională de Asigurări Sociale a acordat, cu sprijinul financiar al UNICEF în cadrul parteneriatului cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale indemnizații pentru copiii ucraineni beneficiari de protecție temporară, începând cu anul 2023. Noile reglementări propuse în acest proiect sunt necesare pentru clarificarea și formalizarea acestui drept, oferind o bază legală clară pentru exercitarea dreptului atât beneficiarilor, cât și instituțiilor responsabile de implementare.

În plus, proiectul va avea mai multe efecte pozitive:

- va reduce inechitățile și va promova nediscriminarea și incluziunea, în conformitate cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova privind drepturile copilului și protecția socială;
- va sprijini integrarea socială și economică a familiilor de refugiați, în special în contextul în care un număr considerabil de cetățeni ucraineni au aplicat pentru cetățenie (peste 5100 de cetățeni ucraineni au obținut deja cetățenia Republicii Moldova și peste 4000 de cetățeni ucraineni au depus cerere), au obținut permise de ședere permanentă (2800 de cetățeni ucraineni) sau reunificare familială (aproape 3000 de cetățeni ucraineni) și intenționează să rămână pe termen lung în Republica Moldova;
- contribuie la încurajarea înscrierii copiilor ucraineni în grădinițele și școlile din Moldova (peste 2500 de copii ucraineni sunt înscriși în școlile din Republica Moldova și aproximativ 1000 de copii ucraineni sunt înscriși în grădinițe);
- sprijină dezvoltarea copilului și reducerea riscului de sărăcie în rândul familiilor refugiate, care se confruntă cu vulnerabilități socioeconomice crescute;
- stimulează formalizarea muncii prin creșterea motivației pentru încadrarea în economia formală, reducerea dependenței de ajutoare umanitare și creșterea contribuțiilor în sistemul de asigurări sociale.

În ansamblu, proiectul hotărârii Guvernului propus spre examinare răspunde atât priorităților naționale de sprijinire a familiilor cu copii, cât și angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova în domeniul justiției sociale, al drepturilor omului și al protecției refugiaților. Prin promovarea incluziunii sociale și accesului echitabil la prestații sociale, inițiativa contribuie la reducerea sărăciei și a inegalităților, precum și la asigurarea unui trai decent pentru toate familiile cu copii.

Integrarea familiilor refugiate în sistemul de protecție socială reprezintă, totodată, o investiție strategică în capitalul uman al țării, cu impact pozitiv pe termen lung asupra evoluției demografice, a rezilienței și sustenabilității economice a statului, precum și asupra coeziunii sociale.

În cazul modificărilor propuse pentru *Hotărârea Guvernului nr. 378/2018 cu privire la stabilirea și plata indemnizației zilnice pentru copii*, *Hotărârea Guvernului nr. 550/2011 pentru*

<i>aprobarea Regulamentului privind procedura de acreditare și modul de funcționarea organizațiilor străine cu atribuții în domeniul adopției internaționale în Republica Moldova și a listei serviciilor și activităților pe care le pot desfășura în domeniul adopției internaționale și Hotărârea Guvernului nr. 560/2011 pentru instituirea Consiliului Consultativ pentru Adopții și aprobarea Regulamentului de activitate al acestuia acestea vor contribui la asigurarea unor proceduri clare și uniforme.</i>	
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal	
Proiectul hotărârii Guvernului asigură respectarea datelor cu caracter personal.	
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen	
Proiectul contribuie la promovarea echității și egalității de gen prin susținerea femeilor refugiate, care sunt în majoritate responsabile de îngrijirea copiilor. Asigurarea accesului la indemnizații pentru creșterea copilului sprijină participarea acestora pe piața muncii, reduce riscul de excluziune socială și întărește autonomia economică a mamelor. Astfel, măsura are un efect pozitiv indirect asupra reducerii inegalităților de gen.	
4.5. Impactul asupra mediului	
Nu este aplicabil.	
4.6. Alte impacturi și informații relevante	
Nu este aplicabil.	
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE	
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională	
Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională nu sunt identificate.	
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE	
Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE nu sunt identificate.	
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ	
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului este plasat pe portalul guvernamental particip.gov.md unde poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14785	
7. Concluziile expertizelor	
Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție și expertizei juridice de către Ministerul Justiției.	
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent	
Proiectul se încorporează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea/abrogarea unor acte normative.	
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ	
Pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ vizat nu sunt necesare măsuri suplimentare.	

Secretar de Stat

Vasile CUȘCA